

Πρότυπη Κοστολόγηση

Άσκηση 22

(Άμεσο πρότυπο κόστος, ερμηνεία αποκλίσεων)

Η επιχείρηση "ΕΜΠΡΟΣ Α.Ε." παράγει το προϊόν Α χρησιμοποιώντας τη πρώτη ύλη Β. Για τον υπολογισμό του κόστους έχει υιοθετήσει την τεχνική πρότυπης κοστολόγησης. Έτσι, για τον καθορισμό του πρότυπου κόστους μιας μονάδας προϊόντος Α που παράγει, χρησιμοποιούνται τα ακόλουθα πρότυπα δεδομένα:
Άμεσα υλικά : Απαιτούνται 10 κιλά πρώτης ύλης Α κόστους 15,50 €/κιλό.
Άμεση εργασία : Απαιτούνται 2 ώρες άμεσης εργασίας (ω.α.ε.) για κάθε μονάδα παραγωγής προϊόντος Α, κόστους 10,50 €/ω.α.ε.

Τα πραγματικά δεδομένα της επιχείρησης για την υπο εξέταση κοστολογική περίοδο είναι τα εξής:

✓ Παραχθείσα ποσότητα προϊόντος Α = 300 μονάδες.

✓ Αγορασθείσα πρώτη ύλη Β = 5.000 κιλά, συνολικού κόστους 80.000,00€ .

✓ Χρησιμοποιηθείσα πρώτη ύλη Β = 2.910 κιλά.

✓ Πραγματικές ω.α.ε. = 660 ω.α.ε.

✓ Πραγματικό ωρομίσθιο = 11,00€/ω.α.ε.

Ζητείται:

1. Να υπολογιστούν οι ακόλουθες αποκλίσεις και να χαρακτηριστούν εάν είναι ευμενείς (Ε) ή δυσμενείς (Δ):

α. Τιμή αγοράς πρώτης ύλης Β.

β. Χρησιμοποιούμενης ποσότητας πρώτης ύλης Β.

γ. Ωρομισθίου άμεσης εργασίας (ω.α.ε.)

δ. Απόδοσης άμεσης εργασίας.

2. Αναφέρετε δύο λόγους στους οποίους μπορεί να οφείλονται οι αποκλίσεις του ερωτήματος 1 που υπολογίσατε.

Λύση

1α. Απόκλιση τιμής αγοράς πρώτης ύλης Β

Απόκλιση τιμής αγοράς πρώτης ύλης Β	=	Πραγματική τιμή αγοράς πρώτης ύλης Β	-	Πρότυπη τιμή αγοράς πρώτης ύλης Β	×	Πραγματική αγοραζόμενη ποσότητα πρώτης ύλης Β	=	
ή		16,00 €/κιλό	-	15,50 €/κιλό	×	5.000 κιλά	=	2.500,00 € (Δ)

1β. Απόκλιση χρησιμοποιούμενης ποσότητας πρώτης ύλης Β

Απόκλιση ποσότητας πρώτης ύλης Β	=	Πραγματική χρησιμοποιηθείσα πρώτη ύλη Β	-	Πρότυπη επιτρεπόμενη ποσότητα πρώτης ύλης Β	×	Πρότυπη τιμή πρώτης ύλης Β	=	
ή		2.910 κιλά	-	3.000 κιλά	×	15,50 €/κιλό	=	1.395,00€ (Ε)

1γ. Απόκλιση ωρομισθίου άμεσης εργασίας (ω.α.ε.)

Απόκλιση ωρομισθίου	=	Πραγματικό ωρομίσθιο	-	Πρότυπο ωρομίσθιο	×	Πραγματικές ώρες ω.α.ε.	=	
ή		11,00 €/ω.α.ε.	-	10,50 €/ω.α.ε.	×	660 ω.α.ε.	=	330,00 € (Δ)

1δ. Απόκλιση απόδοσης άμεσης εργασίας

$$\begin{array}{r}
 \text{Απόκλιση} \\
 \text{απόδοσης} \\
 \text{άμεσης} \\
 \text{εργασίας}
 \end{array}
 =
 \begin{array}{r}
 \text{Πραγματικές} \\
 \text{ώρες άμεσης} \\
 \text{εργασίας}
 \end{array}
 -
 \begin{array}{r}
 \text{Πρότυπες} \\
 \text{επιτρεπόμενες} \\
 \text{ώρες άμεσης} \\
 \text{εργασίας}
 \end{array}
 \times
 \begin{array}{r}
 \text{Πρότυπο} \\
 \text{ωρομίσθιο}
 \end{array}$$

$$\text{ή } \boxed{660 \text{ ω.α.ε.}} - \boxed{600 \text{ ω.α.ε.}} = 60 \times \boxed{10,50 \text{ €/ω.α.ε.}} = \boxed{630,00 \text{ € (Δ)}}$$

2. Δύο πιθανές αιτίες που μπορεί να οφείλονται οι αποκλίσεις, (κατά ερώτημα) είναι :

α. Δυσμενής απόκλιση της τιμής αγοράς της πρώτης ύλης Β (=2.500,00€) :

1. Η ύπαρξη βιαστικών αγορών χωρίς διαπραγμάτευση της τιμής αγοράς.
2. Η αγορά χωρίς ικανοποιητική έκπτωση.

β. Ευμενής απόκλιση της χρησιμοποιούμενης ποσότητας πρώτης ύλης Β (=1.395,00€):

1. Η αλλαγή στον τρόπο εργασίας και επεξεργασίας, ώστε να επιτυγχάνεται εξοικονόμηση πρώτης ύλης.
2. Η καλή ποιότητα της πρώτης ύλης, που έχει ως αποτέλεσμα την παραγωγή λιγότερων των αναμενόμενων φθαρμένων και ελαττωματικών μονάδων προϊόντων.

γ. Δυσμενής απόκλιση του ωρομίσθιου άμεσης εργασίας (=330,00€) :

1. Η αδικαιολόγητη υπερωριακή απασχόληση.
2. Η απασχόληση εργατικού δυναμικού με μεγαλύτερη (άρα ακριβότερη) εξειδίκευση από το πρότυπο.

δ. Δυσμενής απόκλιση της απόδοσης άμεσης εργασίας (=120,00€):

1. Η χαμηλότερη ταχύτητα εργασίας των εργαζομένων επειδή παρουσιάζονται προβλήματα στην παραγωγή.
2. Η κακή οργάνωση και υλοποίηση του προγράμματος παραγωγής από τον διευθυντή και τον προϊστάμενο παραγωγής.